

Impact of Vermicomposting with Soil Enriched with Plastic and Different Biodegradable Wastes on Physical, Chemical, and Biological Parameters of Soil

Sriranjini Venkata Rao, Anusha S., Dikshitha S. and B.S. Jalaja

BMS College for Women, Basavanagudi, Bangalore-560 004, India
E-mail: sriranjini@bmscw.edu.in

Abstract: The present work is a comparative study to understand the impact of various biodegradable wastes (hair, flower, vegetable and spent coffee) and plastic on the soil quality. The biological parameters like the growth rate of worms, biomass gain, and cocoon production rate augmented considerably in soil enriched with all biodegradable waste groups when compared with soil contaminated with plastic. Soil health parameters of soil like pH, temperature, moisture content, exchangeable acidity, total organic carbon, nitrogen, phosphorus and potassium (NPK) content significantly increased in soil enriched with vermicompost produced from coffee and vegetable peel waste compared with other groups. A moderate enhancement of nutrient parameters of soil was in hair and flower waste. The biological parameters like growth rate, biomass gain, and cocoon production of worms in the plastic group was significantly reduced in five months of the experimental period compared with other biodegradable vermicompost groups. Plastic-enriched soil showed a marked decrease in the physical and chemical determinants of soil fertility. The present comparative study on various biodegradable wastes and plastic vermicompost evidenced increased soil quality parameters with biodegradable wastes and decreased content of the same because of the presence of worms during vermicomposting.

Keywords: Vermicomposting, Segregated bio-degradable waste, Plastic, Soil health parameters, Coffee waste, Vegetable peel

Soil health is the sustained capacity of soil to support all vital lives. Continuous valuation of soil quality is very important as the soil is a dynamic constituent of an environment that is endlessly varying by natural and anthropogenic activities. Currently, active research is going on worldwide to understand the quality of soil and soil microenvironment. High use of chemical fertilizers and their over-dependence have degraded the soil health resulting in the decline in soil carbon stocks (Shahane and Shivay 2021). Both globally and in India, to cater to the needs of a large population, and much dependent on chemical fertilizers than organic manure which has resulted in poor nutrient quality of soil and crops produced. The enhancement of divergence of nutrient sources in soil with importance on organic sources, adoption of principles of conservation agriculture, enhancement of soil microbial diversity, recycling of nutrients through the integrated farming system, and composting are potential choices for improving soil health (Basak et al 2021). Composting can preserve and restore soil fertility, along with the conversion of waste into a resource.

Vermicomposting is a technique that uses the earthworm to translate the voluminous waste into manure and bioremediation process that occurs due to the activity of earthworms that helps to reduce any toxicity present in the wastes. Vermicomposting is a sustainable method of

improving soil health which is better than the conventional method of mixing chemical fertilizers (Siddiqui et al 2018). Earthworms and mesophilic bacteria work together in a controlled setting to break down solid biodegradable waste into a process known as vermicomposting. This procedure results in a long-lasting form of organic materials (Ahmad et al 2017).

Plastic is one of the amazing inventions by mankind since its initiation of use over a century ago. It has become one of the most convenient and versatile materials of modern times with a wide range of applications. It is in wide use in different industries and fields because of its properties ranging from high resistance to corrosion, lightweight, strength, transparency, low toxicity to durability, and low manufacturing cost. Plastic has so many positive properties but negative property contributes greatly to environmental pollution is non-biodegradability. Therefore, the high accumulation of plastic worldwide has resulted in extreme environmental problems (Chae and An 2018). Plastic waste is a major havoc in the environment (both aquatic and terrestrial) and is presently receiving universal attention. Most studies on plastic pollution have focused on aquatic environment whereas the effects and hazards of plastic pollution on land are less studied. Earthworms have been largely used as test species in studying the impact of plastic enrichment on the health of the soil and its effects on soil microorganisms.

ISSN 0304 - 5250

INDIAN JOURNAL OF ECOLOGY

Volume 51

Issue-2

April 2024

THE INDIAN ECOLOGICAL SOCIETY

CHAPTER FIVE

c0005 Multiple broad spectrum neuromodulatory effects of *bacopa monnieri* and *centella asiatica*: mechanistic considerations

M. Muralidhara¹, Shinomol George², Sriranjini V. Rao³, P.S. Rajini⁴

¹Department of Biochemistry and Nutrition, CSIR-Central Food Technological Research Institute, Mysore, Karnataka, India

²Department of Life Sciences, Kristu Jayanti College (Autonomous), Bengaluru, Karnataka, India

³BMS College for Women (Autonomous), Bengaluru, Karnataka, India

⁴Food Protectants and Infestation Control Department, CSIR—Central Food Technological Research Institute, Mysore, Karnataka, India

s0010

1. Introduction

p0010

Epidemiological evidence gathered globally has clearly indicated that in this century, disorders of the central nervous system will have a significant bearing on the healthcare concerns of the human population [1–4]. Both neurological and psychiatric disorders are generally associated with cognitive deficits, loss of memory, impaired mental function, etc. Owing to the multifactorial nature of these diseases, modern medicine-based drugs have met with only limited success [5]. Hence there is a growing demand for novel treatment options and products that could target multiple pathways and improve mental capabilities either independently or in combination with conventional drugs. In recent times, herbal products based on traditional knowledge have been increasingly used both in developed and developing countries [6].

p0015

According to “Ayurveda,” the Indian traditional system of medicine, “medhyarasayanas” represent herbal therapeutics that boost memory, restore cognitive deficits, and improve mental function. The name *Brahmi* is derived from the word “Brahma,” the “supreme creator” according to the Hindu mythology of India. According to Hindu traditional knowledge, since the brain is the central organ for intellectual and creative activities, any product that improves brain health is called Brahmi. Brahmi also means “bringing

Ayurvedic Herbal Preparations in Neurological Disorders

ISBN: 978-0-443-19084-1

<https://doi.org/10.1016/B978-0-443-19084-1.00020-X>

© 2024 Elsevier Inc.
All rights reserved.

141

1000-5118(202405)0000000000

AYURVEDIC HERBAL PREPARATIONS IN NEUROLOGICAL DISORDERS

Edited by

MURALI MURALIDHARA

*Formerly Chief Scientist & Head,
Department of Biochemistry and Nutrition,
CSIR-Central Food Technological Research Institute,
Mysore, Karnataka, India*

PADMANABHAN S. RAJINI

*Formerly Senior Principal Scientist & Head,
Food Protectants & Infestation Control Department,
CSIR-Central Food Technological Research Institute,
Mysore, Karnataka, India*

ACADEMIC PRESS

An imprint of Elsevier

INSECT PEST MANAGEMENT IN STORED MILLETS

S RAJENDRAN^{1*} AND V SRIRANJINI²

¹Former Scientist, CSIR-Central Food Technological Research Institute, Mysuru 570020, India

²B.M.S. College for Women, Bengaluru 560004, India

*Email: somiahr@gmail.com (corresponding author): ORCID ID 0009-0004-5399-3437

ABSTRACT

Recognizing the significance of millets as Nutri-Cereals, India celebrated the National Year of Millets in 2018, and subsequently, as proposed by India, the FAO of the United Nations declared 2023 as the International Year of Millets (IYoM). Consequently, there has been an intensive drive, globally, to increase the production and popularise the consumption of whole as well as processed millets by creating an awareness about their significant health benefits and richness in nutritional elements. Besides food, millets play a role as feed and in industrial uses. In commensurate with anticipated higher production, storage and international trade of whole millets and their products, it is important to protect millets throughout the supply chain from stored grain insects, the predominant biotic agent responsible for their qualitative and quantitative losses. In this context, this review focusses on the type of insect infestation encountered in millets from field to consumer levels affecting their market value and causing consumer concern. Insect management techniques adopted by the stakeholders such as farmers, traders, and government grain storage agencies are discussed. Due to financial constraints, small holder farmers use traditional storages and insect management measures using locally available plant products. Like other cereals, fumigation with aluminium phosphide (phosphine) preparations has a major role in insect pest management in millets at various storage levels. Hermetic storage bags of different capacities are used in India and in other millet producing countries especially at farmers level as a valuable insect management tool for whole millets and seed materials. Powdered and processed millets have shorter shelf-life and are more vulnerable to insect attack during storage. Hence, there are studies to increase their shelf life and to check infestation by suitable packaging material. Alternate insect management techniques investigated include ozone treatment, protective packaging materials, screening and breeding of millet varieties that are resistant to grain insects National regulations pertinent to insect management in stored millets have also been discussed.

Key words: Stored millets, processed millet products, infestation, insect management, phosphine, hermetic storage, regulations

Millets, considered as the powerhouse of nutrients serve as staple food for people with limited resources living in drought-prone African countries such as Ethiopia, Nigeria, Niger, Mali, Senegal, and Uganda and in certain dry regions in other producing countries in the world. For example, in India, sorghum, *Sorghum bicolor* (L.) Moench is used in some districts of Maharashtra state, finger millet, *Eleusine coracana* (L.) Gaertn in Karnataka and pearl millet *Pennisetum glaucum* (L.) R. Br. in Rajasthan state. Millets have potential as functional foods by fortification with fast foods such as noodles, pasta, vermicelli, and bakery products (Saini et al., 2021). When used alone or in fortified foods, millets have dual advantages of addressing the challenges of malnutrition i.e., mineral, protein, and vitamin deficiencies as well as over-nutrition such as cardiovascular diseases, colon cancer, hyperglycaemia, and obesity (PIB, 2023). Non-food or alternative uses of millets include cattle as well as poultry feed and as

raw material in industries producing starch, biofuels and in breweries making alcoholic and non-alcoholic beverages. It has been observed that unlike wheat and rice, the production and consumption of millets except pearl millet showed a decreasing trend over the years 1970 to 2021 (Sendhil et al., 2023). Nevertheless, the global millet market, in recent times, has been reported to show an increasing trend i.e., more than 10 billion USD due to increased awareness about the nutritional benefits of millets. Global production of millets including pearl millet, buckwheat, fonio and sorghum in 2022 has been estimated as 91.33 million tonnes (FAO, 2023). As on 2022-23, India ranks as the number one in millet production in the world, annual production exceeds 17 million tonnes (Table 1) and India is the second largest exporter of millets (NAAS, 2022). India's export of millets jumped from 34 million USD before 2021 to 64 million USD worth. India has imported a small quantity of millets i.e., 293 metric

3.4.4

Applications of **Modern Biotechnological Techniques**

Authors

Dr. Keshamma E

Dr. Akhila A

Editors

Dr. Kavitha Sagar

Dr. Shobha N

AkiNik Publications®
New Delhi

Published By: AkiNik Publications

AkiNik Publications

169, C-11, Sector - 3,

Rohini, Delhi-110085, India

Toll Free (India) – 18001234070

Phone No.: 9711224068, 9911215212

Website: www.akinik.com

Email: akinikbooks@gmail.com

Authors: Dr. Keshamma E and Dr. Akhila A

Editors: Dr. Kavitha Sagar and Dr. Shobha N

The author/publisher has attempted to trace and acknowledge the materials reproduced in this publication and apologize if permission and acknowledgements to publish in this form have not been given. If any material has not been acknowledged please write and let us know so that we may rectify it.

© **AkiNik Publications™**

Publication Year: 2024

Edition: 1st

Pages: 160

ISBN: 978-81-968885-4-1

Book DOI: <https://doi.org/10.22271/ed.book.2570>

Price: ₹ 840/-

Registration Details

- **Printing Press License No.: F.1 (A-4) press 2016**
- **Trade Mark Registered Under**
 - **Class 16 (Regd. No.: 5070429)**
 - **Class 35 (Regd. No.: 5070426)**
 - **Class 41 (Regd. No.: 5070427)**
 - **Class 42 (Regd. No.: 5070428)**

An Overview Currents Perspectives on Cancer Biology

Suman P.,¹ Sumangala N.,² Keshamma E^{3*}

¹Assistant Professor, Department of Microbiology, Nrupathunga University,

Nrupathunga Road, Bengaluru, Karnataka, India

²Assistant Professor, Department of Microbiology & CoE, BMS College for Women,

Basavanagudi, Bengaluru, Karnataka, India

³Associate Professor, Department of Biochemistry, Maharani Science College for Women,

Maharani Cluster University, Palace Road, Bengaluru, Karnataka, India

***Corresponding Author**

Dr. Keshamma E

Associate Professor

Department of Biochemistry,

Maharani Science College for Women, Maharani Cluster University,

Palace Road, Bengaluru-560 001,

Karnataka, India

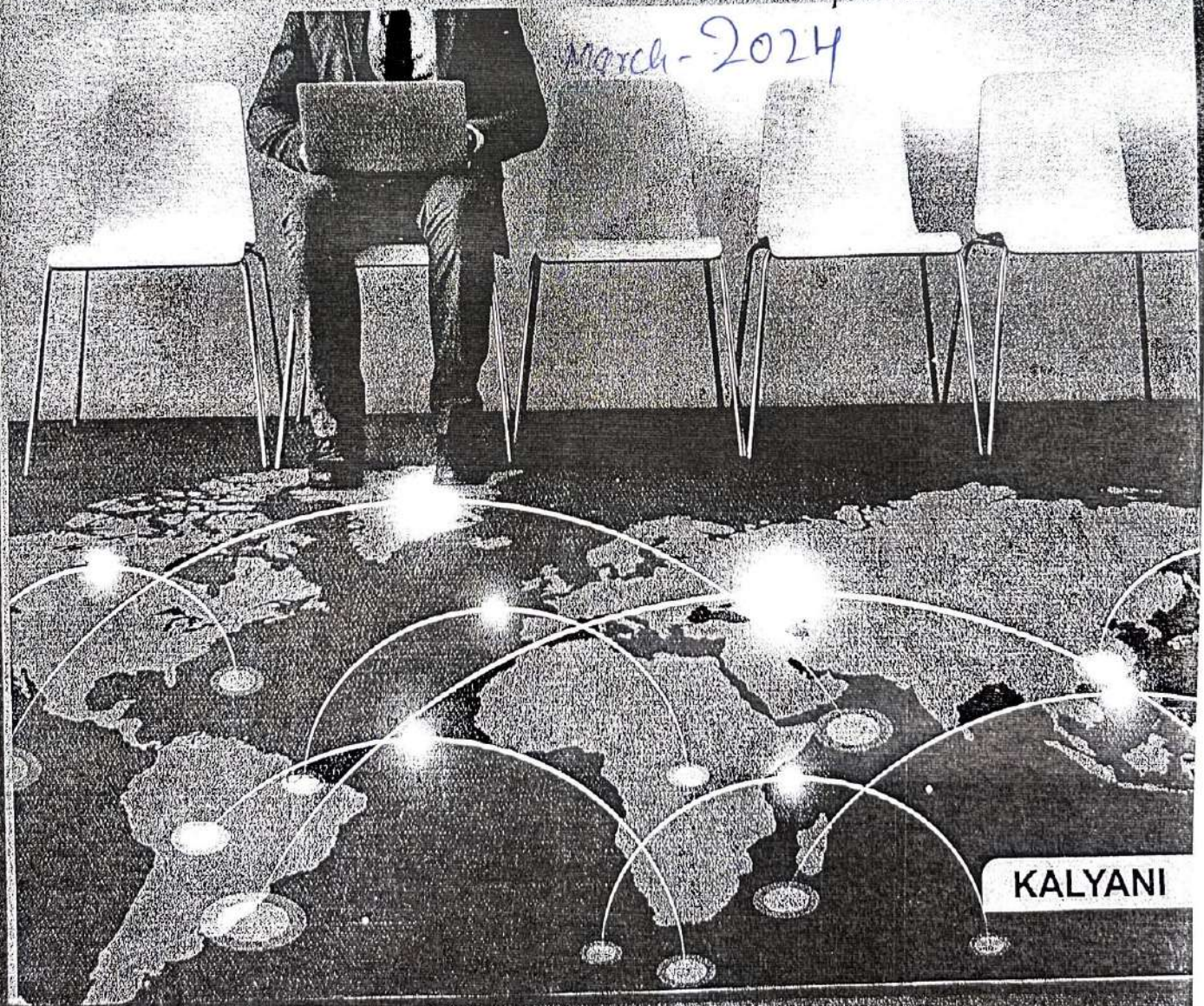
Email: keshamma.blr76@gmail.com

As per National Education Policy (NEP)

INTERNATIONAL BUSINESS

Bhavya Bhanu Roopashree .A
Mamatha D Anupama Nagma .Z

March-2024

KALYANI

For B.B.A., 6th Semester Students of
Universities of Karnataka State

kalyani_delhi@kalyanipublishers.in
www.kalyanipublishers.co.in

T 40437 03

₹ 225.00

ISBN: 978-93-5540-873-0

9 789355 408730

डॉ. कषा रानी

लेफ्ट. डॉ. गीताश्री एम

डॉ. मो. रियाज खान

डॉ. नरेश के. मिहाण

बी बी पब्लिकेशंस

प/40-डी, मस्किद वाली गली,

गली नं. 1, बालरघु, शाहदरा,

दिल्ली-110032

फोन : 9818128487

Email : bbpubindia@gmail.com

ISBN - 978-81-5612852-4

₹ 350/-

available at amazon

वैश्विक परिप्रेक्ष्य में भारतीय आषाडों का यौवादाव संभावनाएँ तथा चुनौतियाँ

वैश्विक परिप्रेक्ष्य में भारतीय आषाडों का यौवादाव संभावनाएँ तथा चुनौतियाँ

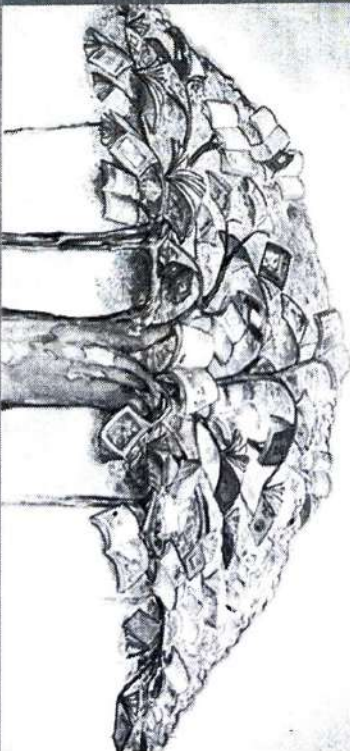
संपादकगण

डॉ. कषा रानी

लेफ्ट डॉ. गीताश्री एम.

डॉ. मो. रियाज खान

डॉ. नरेश के. मिहाण

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115
August 2023
Vol.-18, Issue-2(3)

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

प्रधान सम्पादक :
डॉ. तपस्या चौहान

सम्पादक :
डॉ. नरेश सिहाग एडवोकेट

Publisher:

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टांटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरुनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टांटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरु तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115
September 2023
Vol.-18, Issue-3(1)

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL
UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

सम्पादक : डॉ. नरेश सिहाग एडवोकेट

Publisher :

Gugan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)
202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरूनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरू तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115
October 2023
Vol.-18, Issue-4(2)

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

पश्चिमवङ्गविशेषाङ्क

विशेषांक सम्पादक :
सजल मण्डल

सम्पादक :
डॉ. नरेश सिहाग
एडवोकेट

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)
202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्। ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115
जनवरी 2024
Vol.-19, Issue-1(1)

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL
UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

विशेषांक सम्पादक :
डॉ. विकास

सम्पादक :
डॉ. नरेश सिहाग, एडवोकेट

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरूनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

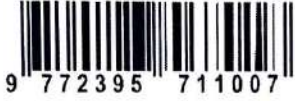
डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरू तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115

मार्च 2024

Vol.-19, Issue-3

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

सतुतुदक : डरु. नरेश सलरगत, ँडवरुकुतु

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टांटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरुनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टांटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरु तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115

अप्रैल 2024

Vol.-19, Issue-4(1)

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

सम्पादक :

डॉ. नरेश सिहाग, एडवोकेट

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरूनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरू तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां नमो सुप्रतिर्जयुक्तम्। अ० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115

May 2024

Vol. 19, Issue 5

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

राधेमोहन राय स्मृति अंक

डॉ. नरेश सिंहारा, एडवोकेट
सम्पादक

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरूनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरू तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम् ॥ क्र० १/८६/२

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115

जून 2024

Vol.-19, Issue-6

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

सम्पादक :

डॉ. नरेश सिहाग, एडवोकेट

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरूनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नैशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरू तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्धा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयताम्॥ ऋ० १/८६/२

9 772395 711007

Impact Factor
7.523

ISSN : 2395-7115

जुलाई 2024

Vol.-20, Issue-1

Bohal Shodh Manjusha

AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFEREED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL

UGC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

विशेषांक सम्पादक :

डॉ. सुलक्षणा अहलावत

सम्पादक :

डॉ. नरेश सिहाग, एडवोकेट

Publisher :

Gagan Ram Educational & Social Welfare Society (Regd.)

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

बोहल शोध मंजूषा परिवार*

मानद संरक्षक

प्रो. राधेमोहन राय
पूर्व उप प्राचार्य,
राजकीय स्नातकोत्तर महा.,
अलवर, राजस्थान।

डॉ. राजेन्द्र गोदारा
परीक्षा नियंत्रक,
टाटिया विश्वविद्यालय,
श्रीगंगानगर, राजस्थान।

डॉ. विनोद तनेजा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
गुरुनानक वि.वि. अमृतसर
पंजाब।

सम्पादक मण्डल

सह सम्पादिका :
डॉ. रेखा सोनी
उप प्राचार्या, शिक्षा विभाग
टाटिया वि.वि. श्रीगंगानगर।

सह सम्पादिका :
डॉ. सुशीला आर्या
हिन्दी विभाग, चौ. बंसीलाल
विश्वविद्यालय, भिवानी।

प्रबंध सम्पादक :
समुन्द्र सिंह
भिवानी, हरियाणा।

विधि विशेषज्ञ

डॉ. रामफल दलाल, एडवोकेट
जिला न्यायालय
भिवानी, हरियाणा।

अजीत सिहाग, एडवोकेट
पंजाब एवं हरियाणा हाईकोर्ट,
चंडीगढ़।

चरणवीर सिंह, एडवोकेट
जिला न्यायालय
पटियाला, पंजाब।

विषय विशेषज्ञ/परामर्शदात्री/शोधपत्र निरीक्षण समिति

माई मनीषा महंत
किन्नर अधिकार ट्रस्ट
भूना, जिला कैथल, हरियाणा

डॉ. विश्वबंधु शर्मा
पूर्व अध्यक्ष, हिन्दी विभाग
बाबा मस्तनाथ वि.वि. रोहतक

डॉ. संजय एल. मादार
विभागाध्यक्ष, पी.जी. केन्द्र
द.भा.हिन्दी प्रचार सभा हैदराबाद।

डॉ. गीता दहिया, प्राचार्या,
नेशनल टीटी कॉलेज फॉर गर्ल्स
अलवर, राजस्थान

डॉ. विनोद कुमार
हिन्दी विभाग, लवली प्रोफेशनल
यूनिवर्सिटी, पंजाब

डॉ. मो. रियाज़ खान
बीएमएस वूमैन कॉलेज आटोनोमेस
बेगलूरु

डॉ. वनिता कुमारी
च. दादरी (हरियाणा)

श्री सहदेव समर्पित
सम्पादक, शान्तिधर्मी, जीन्द

डॉ. अंजली उपाध्याय
उत्तर प्रदेश

डॉ. लता एस. पाटिल
राजीव गांधी बीएड कालेज
धारवाड़, कर्नाटक

प्रो. अमनप्रीत कौर
गुरु तेग बहादुर खालसा कॉलेज
फॉर वूमैन, दसूहा, पंजाब

डॉ. वर्षा रानी
संस्कृत विभाग, डॉ. भीमराम
अम्बेडकर, वि.वि., आगरा

ಜರ್ನಲ್ ಬಗ್ಗೆ

ಕ್ರಿಸ್ತು ಜಯಂತಿ ಕಾಲೇಜು (ಸ್ನಾಯುತ್ವ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆ. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬೇರಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದ ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಃಹ್ಯಾನ

ಕ್ರಿಸ್ತು ಜಯಂತಿ ಕಾಲೇಜು (ಸ್ನಾಯುತ್ವ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆ. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬೇರಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದ ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

Publisher : Kristu Jayanti College (<https://kristujayanti.edu.in/home/>)

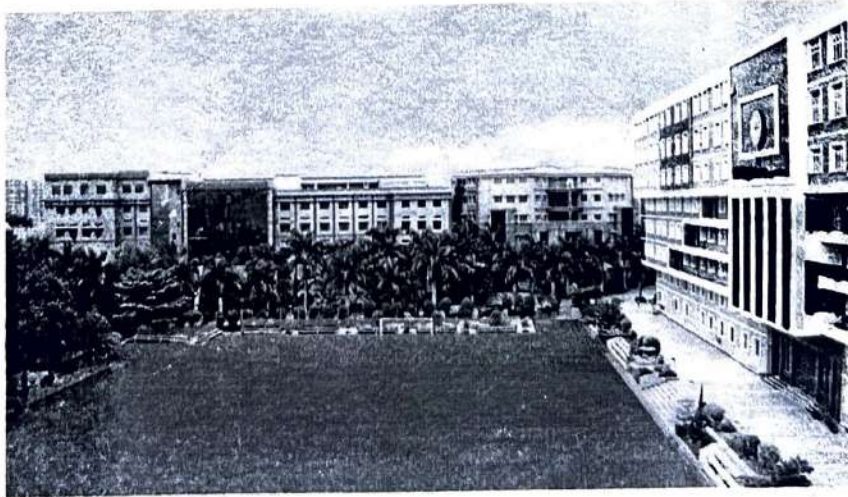
ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಅವರ್ತನ : ದ್ವಿ-ವಾರ್ಷಿಕ

ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ : ಅನ್ವನ್

ಆರಂಭದ ವರ್ಷ : 2022

ಭಾಷೆ : ಕನ್ನಡ

Online ISSN: 2583-8245

Announcements

ಸಂಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಆಹ್ವಾನ (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/announcement/view/23>)

ಕೆ.ಬಿ.ಕೆ.ಎಸ್.ವಿ ಸಂಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು, ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ.

Current Issue

ಸಂಪುಟ 3, ಸಂಚಿಕೆ 1, ಮಾರ್ಚ್ 2024

Published: 2024-04-17

Articles

ವಚನಯುಗ - ಲಿಂಗತ್ವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2331>)

ರೇವಾ ಹಿಮಾನಂದ್
1-8

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2331/1754>)

ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನದ ನೆಲೆಗಳು (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2332>)

ದೀಪಿಕ. ಬಿ.
9-16

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2332/1755>)

ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳೂ... ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವೂ (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2333>)

ಮೈತ್ರಿ ಫೆಟ್
17-21

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2333/1756>)

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು
(<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2334>)

ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ. ಎಂ.
22-27

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2334/1757>)

ವೀರೇಶ ಚರಿತೆ (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2335>)

ವಾಣಿಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ
28-37

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2335/1758>)

ಬೆಂಗಳೂರಿನವರ 'ಕನ್ನಡ ಮೀಢದೂತ' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆ
(<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2336>)

ರಮೇಶ ಮಲ್ಲ
38-45

PDF (<http://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/article/view/2336/1759>)

ಪೋಷಣೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಾಗಿ ಅಪ್ಲೋಡ್ (/index.php/kjksp/cfp)

ಪೋಷಣೆ ಸೂಚನೆಗಳು (/index.php/kjksp/ia)

ಪೋಷಣೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ (/index.php/kjksp/df)

ವಿಮರ್ಶೆ ನೀತಿ (/index.php/kjksp/rp)

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ನೀತಿ (/index.php/kjksp/pp)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ರ.ಡಾ. ಅಗಸ್ತಿನ ಜಾರ್ಜ್, ಸಿಎಂಐ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು,
ಕ್ರಿಸ್ತು ಜಯಂತಿ ಕಾಲೇಜು(ಸ್ವಾಯತ್ತ), ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಸರ್ವೇಶ್ ವಿ.ಎಸ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಕ್ರಿಸ್ತು ಜಯಂತಿ ಕಾಲೇಜು(ಸ್ವಾಯತ್ತ), ಬೆಂಗಳೂರು

View
More

(<https://www.kristujayantijournal.com/index.php/KJKSP/about/editorialTeam>)

ಸೂಚ್ಯಂಕ

Publisher Address

Kristu Jayanti College (Autonomous), (<https://kristujayanti.edu.in/home/>) K.Narayanapura,
Kothanur Post, Bengaluru,
Karnataka-560077

Contact Info

(080) 68737777

(080) 28465611

Fax No.

(080) 68737799

kjksp@kristujayanti.com

Publishing Partner

Informatics
Publishing Ltd.
(<https://www.informaticsgl.com>)
No 194, R V Road, P B
No 400,
Basavanagudi,
Bangalore - 560 004
Phone: +91 80

ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿಯವರ ಸ್ತನದಾಯಿನಿ - ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ರಾಧಾ ನಾಡಿಗ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,

ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ-ಸ್ವಾಯತ್ತ

ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಚರ್ಚಿತ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕಿಯಾದ ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ ಅವರು ಈ ದೇಶ ಕಂಡ ಅಪರೂಪದ ಚಿಂತಕಿ, ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಪ್ರಖರ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರತಿಭೆ. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಸಂಕಥನವನ್ನು ನಿರಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಥನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸ. ಇಂತಹ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನೇ ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದೊಳಗೆ ತಂದವರು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದರೆ, "ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಪೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದು."^೧ ಮೌಖಿಕ ಇತಿಹಾಸ, ಜನಕಥೆ, ಜಾನಪದ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಬರಹದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಝಾನ್ಸಿರಾಣಿ ಕುರಿತ ಅವರ ಚಿತ್ರಣ, ಜನರ ಜತೆಗಿನ ಸಂವಾದದಿಂದಲೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಂತಹದ್ದು. ಇಂತಹ ಪರ್ಯಾಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ ಅಪರೂಪದ ಹಾಗೂ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಲೇಖಕಿ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ.

'ಸ್ತ್ರೀ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪುರುಷ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಧ್ವಂಜಾತ್ಮಕ ಪರ್ಗೀಕರಣ ಇರುವುದು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೆಲಸವೆಂಬಂತೆ ಹೊರಿಸುವ ಪುರುಷ ಸಮಾಜ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹವರ್ತಿ ಅಥವಾ ಆಕೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾ, ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವಗುಣಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹೋಲಿಸಿ; ಆ ಗುಣವೇ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವದ ಅಂಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಂಡು ಎಂದೂ, ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೆಣ್ಣೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗಂಡು ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ವಿಚಾರಹೀನತೆ ಎಂಬಂಥ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾಯ್ಡ್ ಹೇಳುವಂತೆ, 'ಲೈಂಗಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ್ನು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಎಂದೂ, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುಣವುಳ್ಳವಳೆಂದೂ'^೨ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆಯಿಂದ ಮರೆಮಾಚಿ, ಗಂಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗರಾಜಕಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವು
(ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಆರ್. ಉಪೇಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ
ಛೇರ್ಮನ್ ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್
ಸಂಪಾದಕರು: ಡಾ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.ಕೆ
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು: ಡಾ. ಗಿರೀಶ್ ವೈ

ಮಧು ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್

ಪರಿವಿಡಿ

01.	ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಕಾದಂಬರಿ
- ಡಾ. ಬಸಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ	07
02.	ಕುವೆಂಪುರವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಲೋಕನ
- ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ನಾಡಿಗ್ (ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ)	18
03.	ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವು
- ಲಾವಣ್ಯ ಎಸ್.ಪಿ.	26
04.	ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ
- ಡಾ. ಸುಜಾತ ಎನ್.	36
05.	ನವೋದಯ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವುಗಳು
- ಡಾ. ಅಶ್ವಿನಿ ನಾಯಕ	43
06.	ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತರು: ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
- ಡಾ. ರಂಗನಾಥ. ಎನ್	52
07.	ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವು
- ನಂಜಪ್ಪ. ಡಿ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	59
08.	ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವು
- ರವಿಶಂಕರ್. ಜೆ	65
09.	ವಸುಧೇಂದ್ರರ 'ಯುಗಾದಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಲ್ಲಣಗಳು
- ಡಾ. ನಾಗರಾಜ ಹೊಸೂರಕರ್	71
10.	ಜಯಶ್ರೀ.ಬಿ ಯವರ 'ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚೇ ಕಾಡೇಗೂಡೇ' ಆತ್ಮಕಥನದಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ಸಂಘರ್ಷಗಳು. - ರವಿಕುಮಾರ್. ಎಂ	77

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವು

ಕುವೆಂಪುರವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಲೋಕನ

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ನಾಡಿಗ್ (ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ)

'ಶಿಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ, ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಒಂದು ಸಮರ್ಥ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧುಸಂತರು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ 'ಶಿಕ್ಷಣ'ವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣವು ಆಂಗ್ಲಪದವಾದ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ (Education) ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ಒಂದೊಂದು ದಿವ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

E-Etiquette - ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ

D- Divinity - ದೈವಿಗುಣ

U - Universal Brotherhood - ವಿಶ್ವ ಭ್ರಾತೃತ್ವ

C - Creativity - ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಅಥವಾ ರಚನಾತ್ಮಕತೆ

A - Awareness - ಜಾಗೃತೆ

T-Transformation - ಪರಿವರ್ತನೆ

I - Integrity - ಐಕ್ಯತೆ

O - Optimistic - ಆಶಾವಾದಿತ್ವ

N - Nobility - ಉದಾರತೆ

ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತಕರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು

ಸು

ಮಾ

ಕುರಿ

ಶಿಷ್ಯ

ಸ್ವಂ

ಒಂ

ತೆರ

ಈ

ಎನ

ಆಧು

ಸೀಮಾತೀತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್
ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್.ಮಳೀಮಠ
ಪ್ರೊ. ಶಪಾನ

ಡಾ.ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್

ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ

“ವಚನದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಮೃತ ತುಂಬಿ,
ನಯನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೂರುತಿ ತುಂಬಿ
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರುತಿ ತುಂಬಿ

ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ತುಂಬಿ” ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ,
ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲಿ ವಚನ, ನಯನ, ಕಿವಿ, ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ
ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳು.

ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ .ಎಸ್. ಮಳೀಮರ

ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಕುಲದ ಅರಿವಿನಿಂದ ಬೆಳಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ, ವಚನವನ್ನು ಅರಿವಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಹೋದ
ಓದುಗನಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ
ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಶಪಾನರವರಿಗೆ
ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ವಚನ ಎಂದರೆ ಮಾತು ಶಬ್ದ, ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಅರಿವಿದೆ. ಮರೆವಿನಿಂದ
ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಳಿದ ತನುವನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ ; ಹೀಗೆಯೆ ಮರೆವಿನಿಂದ ನುಡಿದ
ತನುವನ್ನು ಕೂಡ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಚನಕಾರರ
ನುಡಿಯಂತೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ
ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದಕರ ಕೊಡುಗೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ.

ಪ್ರೊ. ಶಪಾನ

“ಸೀಮಾತೀತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ” – ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಯು ಮುಂದಿನ
ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ, ಗಟ್ಟಿನೆಲೆಯ ವಿಷಯ
ವಸ್ತು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಎಲ್ಲಾ
ಲೇಖಕರ ಲೇಖನಗಳು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತಾದಂತಹ ಮನೋಭಾವವು
ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಕಂಡು ಬಂದದ್ದು
ಸಮ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಿಳಿಸಿದ “ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವು ಯಾವುದಯ್ಯ” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆದು, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯೆಡೆಗೆ ಮಾನವಧರ್ಮವನ್ನು
ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ.ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಶಪಾನ
ರವರಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಸೀಮಾತೀತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಯ ಮುಖಪುಟವು “ಜಗದಗಲ ಮುಗಿಲಗಲ
ಮಿಗಿಯಗಲ ನಿಮ್ಮಗಲ” ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಅಭಿನಂದನೆ.

ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ .ಎಸ್. ಮಳೀಮರ

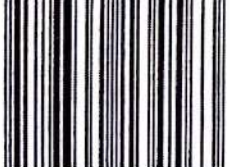
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತಕರು

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಬಸವೇಶ್ವರ ವಾಣಿಜ್ಯ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಇನ್ನಿನಿಟಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು

ISBN 978-93-6013-456-3

9 789360 134563

**Seemaateeta vachana sahitya(Collection of articles on Vachana
Literature)**

Edited by: Dr.Syed Muen

Assistant Professor

Department of Kannada

Bangalore. 9972925077

Dr.Sheeladevi S.Malimath

Principal,

Basaveshwara College of Commerce, Science and Arts

Rajajinagar, Bangalore.

Prof.Shapana

Head, Dept of Kannada

Hasanath College for Women

Bangalore

Copyrights; authors

Year of publication : 2023

ISBN Number: 978-93-6013-456-3

ಸೀಮಾತೀತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್

ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ.ಎಸ್.ಮಳೀಮಠ

ಪ್ರೊ.ಶಪಾನಾ

ಪ್ರಕಟಣ ವರ್ಷ:೨೦೨೩

ಐಎಸ್‌ಬಿಎನ್ ಸಂಖ್ಯೆ:೯೭೮-೯೩-೬೦೧೩-೪೫೬-೩

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾನಾಡಿಗ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,

ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,

ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೦೪.

ಜೀವನವೆಂಬುದು ನಂದನವನದಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬರಡು ಭೂಮಿಯಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಣವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ವಿಘಟನೆಗಳು ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ "ಸಂಘಟನೆ" ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂತಹ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬದಲು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದ ಸಮಾಜದ ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪಿದ ಸ್ಥಿತಿ "ವಿಘಟನೆ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು. ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಾಗೂ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿರುವಂತೆ ಸಮಾಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ-ವಿಘಟನೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಘಟನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥತೆ, ನಿಶ್ಚಿತತೆ, ಸುರಕ್ಷಿತತೆ ಮತ್ತು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಂತುಲನೆಗಳಿದ್ದರೆ ವಿಘಟನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ, ಅಸುರಕ್ಷಿತತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮತೋಲನದ ಆತಂಕದ ಸ್ಥಿತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ವಿಘಟನೆಯ ಆತಂಕವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಘಟನೆಯ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹೋರಾಟ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾರವೇ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ 'ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ' ಎಂಬಂತೆ ವಚನಕಾರರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸದೆ ಇರುವ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ವಚನ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಮಾತು, ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಚನ ಪದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಆಣೆ, ಗದ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಚನ ಎಂಬ ಈ ಪದ ಚಂಪೂ, ಷಟ್ಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿದೆ. ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳೆರಡರ ಮಧ್ಯದ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಐಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ನೈಯದ್ ಮುಯಿನ್
ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್.ಮಳೀಮರ
ಪ್ರೊ. ಶಪಾನ

**Seemaatecta vachana sahitya(Collection of articles on Vachana
Literature)**

Edited by: Dr.Syed Muen

Assistant Professor

Department of Kannada

Bangalore. 9972925077

Dr.Sheeladevi S.Malimath

Principal,

Basaveshwara College of Commerce, Science and Arts

Rajajinagar, Bangalore.

Prof.Shapana

Head, Dept of Kannada

Hasanath College for Women

Bangalore

Copyrights; authors

Year of publication : 2023

ISBN Number: 978-93-6013-456-3

ಸೀಮಾಂತತ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಸೈಯದ್ ಮುಯಿನ್

ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ.ಎಸ್.ಮಳೇಮಠ

ಪ್ರೊ.ಶಪಾನಾ

ಪ್ರಕಟಣಾ ವರ್ಷ:೨೦೨೩

ಐಎಸ್‌ಬಿಎನ್ ಸಂಖ್ಯೆ:೯೭೮-೯೩-೬೦೧೩-೪೫೬-೩

ಬಳಸಬಹುದಾದ

1. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ : ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ತಳಹದಿಯ ಸಮಗ್ರೀಕರಣ ಸವಾಲುಗಳು-ವಿಜಯಕುಮಾರ ಕಮ್ಮಾರ
2. ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುಗಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ "ಗುರು"-ಪ್ರೊ. ಶಪಾನ
3. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆಲೆ - ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಮಳೇಮಠ ಮತ್ತು ಕು.ವಂದನಾ.ವಿ
4. ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ ದಿಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರು-ಡಾ.ಮೇಖಲಾ ವೆಂಕಟೇಶ್
5. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿ-ಪ್ರೊ.ಆರ್.ವಸಂತಕುಮಾರ್
6. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ -ಡಾ. ಗೀತಾ ಎ.ಸಿ.
7. ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಾಂತಿ - ಸಮಸ್ಯೆ, ಸವಾಲು, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು- ಗಿರೀಶ ವೈ
8. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ಪಶು ಆಹಾರ ಕ್ರಮ; ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ.-ಡಾ.ಭರತ್ ಭೂಷಣ್ ಎಮ್
9. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು-ಡಾ. ಭಾರತಿ ಎಸ್. ಗದ್ದಿ
10. ನ್ಯಾಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ-ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಎನ್ ಪಿ
11. ಸೀಮಾಂತೀತ ಜಿಂತಕ ಬಸವಣ್ಣ- ರಾಜಕುಮಾರ ಬಡಿಗೇರ
12. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:ಡಾ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಜಿ. ಎನ್.
13. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನನತಾವಾದ- ಮರಿಸ್ವಾಮಿ.ಎಂ
14. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಮಾರ್ಗ-ವೈ ಎಂ ರಾಜೇಶ್ವರಿ
15. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ-ಡಾ.ಕೃಷ್ಣೋಜಿ ರಾವ್ ಜಿ
16. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದುಕಿನ ಮಾರ್ಗ-ಡಾ. ಬಿ.ರಾಜಣ್ಣ
17. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಜಾತ್ಯತೀತತೆ-ಪ್ರೊ.ಮನೋಜ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ
18. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ದರ್ಶನ-ಪ್ರೊ. ರಾಜಕುಮಾರ ಎಂ. ಸಿಂಧೆ
19. ಶರಣೆಯರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ-ಡಾ. ಮಣೂರ ಸುಧಾರಾಣಿ ಶಿವಪ್ಪಾ
20. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ದಾಸೋಹ-ಡಾ. ಕಾವ್ಯ ಎಂ.
21. ಬುದ್ಧ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕಾಯಕ ಜೀವಿ ಶಿವಶರಣೆ ಸತ್ಯಕ್ಕ-ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ಎನ್

ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಲುವುಗಳು

ಶ್ರೀರಂಜನಿ ಕೆ.ಜಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

ಮಂಜುಳ ಎಲ್
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

Corresponding Author
ಶ್ರೀರಂಜನಿ ಕೆ.ಜಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

ಪ್ರಧಾನ ಲೇಖಕರು, ಸಹ ಲೇಖಕರು

ಪೀಠಿಕೆ

'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ', 'ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೀವಿದ್ದೀರಿ', 'ಬದುಕು ಬದಲಿಸಬಹುದು' ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ ತುಂಬುವ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದವರು 'ನೇಮಿಚಂದ್ರ'. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರೆಯಾಗಿದ್ದರು ಸಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ ಬರಹಗಾರ್ತಿ, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಗನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸರದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಬರಹಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿಯ ಕುರಿತ ಅವರ 'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ' ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಓದುಗನಿಗೂ ಸಹ ಜೀವನಸೂತ್ರ. ಹಾಗೆಯೇ ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಪೆರುವಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಬರೆದಾಗ ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿ', 'ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ' ಮುಂತಾದವು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಷ್ಟೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಾಧಕರಿದ್ದಾರೆ. ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿ, ಎಲಿನ್, ಮರಿಯಾ ರೇಖಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ವತಃ ನೇಮಿಚಂದ್ರರನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ

ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಲುವುಗಳು

ಶ್ರೀರಂಜಿನಿ ಕೆ.ಜಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

ಮಂಜುಳ ಎಲ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

Corresponding Author:

ಶ್ರೀರಂಜಿನಿ ಕೆ.ಜಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಮಹಿಳಾ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬಸವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಭಾರತ

ಪ್ರಧಾನ ಲೇಖಕರು, ಸಹ ಲೇಖಕರು

ಒಲಕ

'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ', 'ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೀವಿದ್ದೀರಿ', 'ಬದುಕು ಬದಲಿಸಬಹುದು' ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ ತುಂಬುವ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದವರು 'ನೇಮಿಚಂದ್ರ'. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರೆಯಾಗಿದ್ದರು ಸಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿ ಬರಹಗಾರ್ತಿ, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಗನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಬರಹಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿಯ ಕುರಿತ ಅವರ 'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ' ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಓದುಗನಿಗೂ ಸಹ ಜೀವನಸೂರ್ತಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಪೆರುವಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಬರೆದಾಗ ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಕಿರಣ ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿ', 'ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ' ಮುಂತಾದವು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಷ್ಟೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮೇರಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಾಧಕರಿದ್ದಾರೆ. ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿ, ಎಲಿನ, ಮರಿಯಾ ರೇಖಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೇರಿ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ವತಃ ನೇಮಿಚಂದ್ರರನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ